

традиции, правятъ опити да изкористватъ българския народъ, съвсемъ необяснимо е подобно поведение отъ страна на сърбитѣ. Познато е какъ Раковски, следъ като се е въздържалъ дълго да говори за сръбско-българскитѣ отношения, за да не внесе охлаждение и недовѣрие между двата народа, излиза найсетне въ 1863 г. съ статья, за да предупреди сърбитѣ за тѣхнитѣ несъразмѣрни посѣгателства върху български земи. Поставяйки като принципъ, че въ вѣншнополитическитѣ действия сж важни историческитѣ и народностнитѣ, а не завоевателскитѣ права, той кори предпазливо сърбитѣ, разпаленитѣ глави между тѣхъ, че хвърлятъ лакоми погледи къмъ северозападна България и особено къмъ Видинъ, забравяйки, че това сж български краища. Сръбскитѣ историци и сръбскитѣ чиновници, насърдени отъ завезмането на българскитѣ окржжия отъ Българска Морава до Тимокъ, бълнуватъ да забиятъ сръбски байракъ и да завиятъ сръбско коло и въ самия Видинъ, здраво убедени, че проститѣ българи ще имъ повѣрватъ пакъ и ще се биятъ отново срещу общия неприятель — турцитѣ, за въ полза на пансърбизма. . . „Интелигенцията увлѣче и неопитното правителство да обърне вниманието си за разпространение на границитѣ не по правия и естественъ ходъ къмъ Босна и Херцеговина, гдето живѣе неговъ чистъ сръбски елементъ, но къмъ Видинъ и София, сърдцето на България“. Дванайсетъ години по-късно, Ботьовъ излѣзе въ Знаме“ (1875), за да подхване протеста на учителя си революционеръ и да отхвърли енергично все по-засиленитѣ сръбски притезания за български земи. Изтъквайки какъ Сърбия се мжчи да осжществи своитѣ патриотични мечти за Душановото царство, Гърция иска да усвои Македония, а Ромъния търси траянови потомци дори въ Габрово, поетъгъ-политикъ съ българско сърдце и българско историческо съзнание предупреждава енергично тѣзи съседи — да не би да извикатъ отново една безумна борба, която би довела на Балканския п-овъ нови незвани гости, по-страшни отъ турцитѣ, нѣкоя „цивилизована орда“, въдушевена отъ завещанието на Петра Велики или отъ лозунга за „Drang nach Osten...“ И той пише: „Но, вижда се, че на историческитѣ уроци държавнитѣ мжже на Сърбия, Гърция и Ромъния не обръщатъ почти никакво внимание. Сърбия съ своята идиотска пропаганда въ северозападнитѣ страни на нашето отечество, — която пропаганда за